

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa A. I. R.
przeciwko Zespołowi Szkół Nr [x] w T.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 10 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Z.
z dnia 25 marca 2015 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Z.) na rzecz adwokata A. B. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 135 (sto trzydzieści pięć) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Z. wyrokiem z dnia 13 listopada 2014 r. przywrócił powoda A. I. R. do pracy w pozwanym Zespole Szkół Nr [x] w T..

Sąd Okręgowy w Z. wyrokiem z dnia 25 marca 2015 r., rozpoznając sprawę na skutek apelacji strony pozwanej, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.391,60 zł tytułem

odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę i oddalił powództwo o przywrócenie do pracy.

Powód wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 45 § 2 k.p., a także na podstawie naruszenia prawa procesowego w postaci art. 224 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, a także o zasądzenie kosztów postępowania. Pełnomocnik reprezentujący powoda w postępowaniu kasacyjnym z urzędu wniósł nadto o zasądzenie kosztów tej pomocy prawnej.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 45 § 2 k.p., a nadto dlatego, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie

spełnia tego wymagania wskazanie, że „przepis art. 45 § 2 k.p. pozwala sądowi pracy nie uwzględnić zgłoszonego w pozwie żądania przywrócenia do pracy i w jego miejsce orzec o odszkodowaniu, lecz tylko wtedy, jeżeli ustali, że przywrócenie do pracy byłoby niemożliwe lub niecelowe. Zwrot <jeżeli ustali> użyty w wymienionym przepisie wskazuje jednoznacznie, że przyznanie pracownikowi innego roszczenia niż przez niego wybrane jest wyjątkiem, którego dopuszczalność zależy od ustalenia, iż przywrócenie do pracy byłoby niemożliwe lub niecelowe (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2015 r., III PK 115/14). Pojęcia niemożliwości czy też niecelowości przywrócenia do pracy nie zostały zdefiniowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W pojęciu tym mogą mieścić się różnorodne stany faktyczne, w związku z czym, w świetle niniejszej sprawy, istnieje potrzeba wykładni przepisu art. 45 § 2 k.p. z uwagi na istniejące rozbieżności w orzecznictwie sądów”. Kwestia ta bowiem w istocie dotyczy prawidłowego zastosowania przepisu w okolicznościach faktycznych sprawy, a nie poważnych wątpliwości w zakresie jego wykładni, tym bardziej, że skarżący nie wykazał żadnych rozbieżności w orzecznictwie sądów, a w orzecznictwie Sądu Najwyższego zostały wypracowane ogólne wytyczne oceny roszczenia o przywrócenie do pracy z punktu widzenia kryterium „możliwości” i „celowości” dalszego zatrudnienia pracownika. Przyjmuje się, że ocena tego roszczenia w aspekcie przesłanek „możliwości” i „celowości” dalszego zatrudniania pracownika powinna uwzględniać takie okoliczności, jak: rodzaj przyczyny wypowiedzenia definitywnego lub zmieniającego, podstawa orzeczenia o przywróceniu do pracy (bezzasadność zarzutów czy też naruszenie przez pracodawcę wymagań formalnych obowiązujących przy wypowiedzaniu umów o pracę), skutki mogące wyniknąć dla jednej lub drugiej strony z przywrócenia pracownika do pracy lub z zasądzenia na jego rzecz odszkodowania (konieczność ponownego rozwiązania przez pracodawcę stosunku pracy, zwolnienia dobrze pracujących pracowników, możliwość odrodzenia się sytuacji konfliktowej w zakładzie pracy, pozbawienie pracownika okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia pewnych uprawnień itp.). Niemożliwość lub niecelowość wydania orzeczenia o przywróceniu pracownika do pracy uzasadniają zatem okoliczności wiążące się z jednej strony z funkcjonowaniem zakładu pracy, z drugiej zaś - z pewnymi, nawet niezawinionymi

okolicznościami dotyczącymi osoby pracownika, najczęściej jednak z jego na tyle nagannym postępowaniem, że powrót do pracy tegoż pracownika byłby niewskazany (wyroki Sądu Najwyższego z 10 października 2000 r., I PKN 66/00, OSNP 2002 nr 10, poz. 235 i z dnia 18 marca 2008 r., II PK 258/07, LEX nr 846571). Kwestia, czy tego rodzaju sytuacja zaszła w sprawie niniejszej, dotyczy zastosowania art. 45 § 2 k.p. w okolicznościach faktycznych sprawy, a nie problemów związanych z wykładnią tego przepisu.

Jeżeli natomiast przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi w niniejszej sprawie do rozpoznania nie zawiera zaś żadnych argumentów na poparcie twierdzenia o jej oczywistej zasadności, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wywodu prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie, że „na gruncie przedmiotowego postępowania należy stwierdzić, że Sąd II instancji niewłaściwie zastosował art. 45 § 2 k.p. Materiał dowodowy nie został rozważony wszechstronnie i nie wykazano należyście, iż przywrócenie powoda do pracy jest rzeczywiście niemożliwe bądź niecelowe”. Z takich zarzutów nie wynika bowiem, dlaczego art. 45 § 2 k.p. został niewłaściwie zastosowany, jakiego rodzaju dowodów Sąd Okręgowy wszechstronnie nie rozważył i jakie przepisy prawa miały w związku z tym zostać naruszone, w jaki sposób oraz jaki wpływ na rozstrzygnięcie miałyby ich ewentualne naruszenie. Podstawy skargi

kasacyjnej nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, w związku z czym o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw, co w konsekwencji oznacza, iż skarżący nie uzasadnił swojego wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi również z uwagi na występowanie tej przesłanki „przesądu”.

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym orzeczono na podstawie § 19 w związku z § 12 ust. 2 w związku z § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U z 2013 r., poz. 461 ze zm.).